SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 288/05-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. októbra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť A. Š., B., zastúpenej advokátkou JUDr. D. Š., B., ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 2/2005 zo 14. marca 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júna 2005 doručená sťažnosť A. Š., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 2/2005 zo 14. marca 2005.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, že najvyšší súd predmetným uznesením odmietol jej dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 Co 57/04 z 19. mája 2004 z dôvodu, že ho považoval za oneskorene podané. Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že doručením rozsudku odvolacieho súdu obom účastníkom konania nadobudlo toto rozhodnutie právoplatnosť a jednomesačná lehota na plynutie dovolania začala plynúť 24. júna 2004, keď napadnutý rozsudok nadobudol právoplatnosť. Koniec jednomesačnej lehoty pripadol na sobotu 24. júla 2004 a posledným dňom na podanie dovolania bol pondelok 26. júla 2004.

Sťažovateľka zastáva názor, že aj keď najvyšší súd vzal do úvahy domnienku doručenia, „... nemôžeme zodpovedne konštatovať, že oznámenie zásielok tak, ako je to uvádzané bolo adresátovi aj skutočne oznamované, pretože záznamy pošty sú jednostranné a adresát nemá možnosť si tento postup overiť, preto sa (sťažovateľka, pozn.) domnieva, že za deň právoplatnosti doručenia rozsudku Krajského súdu sa má považovať deň 29. 6. 2004, kedy bola táto zásielka doručená druhému z účastníkov konania vedenom vo veci“.

Sťažovateľka preto nesúhlasí s právnym názorom najvyššieho súdu v predmetnom uznesení a v petite svojej sťažnosti žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v konaní najvyššieho súdu uznesením sp. zn. 3 Cdo 2/2005 zo 14. marca 2005, zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a uložil mu, aby vec znova prejednal. Sťažovateľka zároveň žiada o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávnych a trestnoprávnych veciach.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. V zmysle uvedeného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k danému rozhodnutiu, ani skúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Ústavný súd z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 2/2005 zo 14. marca 2005, ktorého fotokópiu právna zástupkyňa sťažovateľky na základe výzvy ústavného súdu z 9. júna 2005 predložila 7. júla 2005 ako prílohu, zistil, že najvyšší súd uvedeným uznesením ako dovolací súd zamietol dovolanie sťažovateľky ako oneskorene podané.

Najvyšší súd v odôvodnení predmetného uznesenia uviedol, že krajský súd ako odvolací súd rozsudkom sp. zn. 15 Co 57/04 z 19. mája 2004 rozhodol o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov medzi sťažovateľkou ako žalobkyňou a odporcom.

Sťažovateľka napadla tento rozsudok dovolaním, ktoré vyhotovila 26. júla 2004 a podala osobne 28. júla 2004 na súde prvého stupňa. Najvyšší súd pri posudzovaní lehoty na podanie dovolania vychádzal z ustanovenia § 240 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na súde, ktorý rozhodoval v prvom stupni. Zmeškanie uvedenej lehoty nemožno odpustiť, lehota je však zachovaná, ak sa dovolanie podá v lehote na odvolacom alebo dovolacom súde. Najvyšší súd vzal zároveň na zreteľ ustanovenie § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel. Najvyšší súd vzal zároveň do úvahy aj ustanovenie § 57 ods. 2

Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého sa lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca, ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

Rozsudok krajského súdu bol sťažovateľke aj odporcovi doručovaný prostredníctvom pošty. Právna zástupkyňa sťažovateľky prevzala rozsudok 21. júna 2004. Odporcovi vykonala pošta prvý neúspešný pokus o doručenie 18. júna 2004 a druhý (rovnako neúspešný) pokus 21. júna 2004, keď bola zásielka uložená na pošte a odporca bol o tomto postupe vyrozumený, pričom odporca prevzal zásielku osobne 29. júna 2004.

Na základe uvedených skutočností z posudzovaného spisu vyplynulo, že v danom prípade sa uplatnila tzv. fikcia doručenia – *„... do vlastných rúk žalovaného určená zásielka obsahujúca rozsudok odvolacieho súdu bola po druhom neúspešnom pokuse o doručenie uložená v pondelok 21. júna 2004 na pošte, žalovaný si zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihol a preto sa posledný deň tejto lehoty (štvrtok 24. júna 2004) považuje za deň doručenia“*. V zmysle citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku najvyšší súd usúdil, že jednomesačná lehota zákonom vymedzená na podanie dovolania začala plynúť 24. júna 2004. Keďže koniec jednomesačnej lehoty pripadol na sobotu 24. júla 2004, posledným dňom lehoty bol pondelok 26. júla 2004 ako najbližší nasledujúci pracovný deň. *«Pokiaľ žalobkyňa .... podala tento opravný prostriedok na súde prvého stupňa „osobne“ 28. júla 2004, podala ho oneskorene.»* Z uvedených dôvodov sa najvyšší súd nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno dospieť k záveru, že by uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 2/2005 zo 14. marca 2005 boli porušené základné práva sťažovateľky, ktorých porušenie vo svojej sťažnosti namieta, pričom uznesenie najvyššieho súdu nie je možné považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

Ústavný súd zároveň pri preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 2/2005 zo 14. marca 2005 nezistil žiadne skutočnosti ani príčinnú súvislosť, ktorá by umožňovala vysloviť záver o namietanom porušení sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Skutočnosť, že sa sťažovateľka nestotožňuje s právnym názorom najvyššieho súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného rozhodnutia a nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným.

Sťažovateľka navyše vo svojej sťažnosti nespochybnila okolnosť, že odporca sa v čase doručovania rozsudku krajského súdu zdržiaval v mieste doručenia. Všeobecná formulácia, ktorú sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že „... postup pošty pri doručovaní zásielok je spochybniteľný...“, bez uvedenia konkrétnych skutočností, ktoré by mali za následok možnosť vyslovenia domnienky o neúčinnosti doručenia rozsudku podľa postupu uvedeného v ustanovení § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, nepostačuje na to, aby v konkrétnych okolnostiach danej veci bolo možné usúdiť, že došlo k zásahu do sťažovateľkou označeného základného práva, ktorého porušenie namieta. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti poukázala aj na prieťahy v konaní Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 18 C 253/97, ktorými bolo podľa jej názoru porušené jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Vzhľadom na skutočnosť, že v petite svojej sťažnosti už porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nenamietala, ústavný súd to považoval za súčasť právnej argumentácie týkajúcej sa namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

V zmysle ustanovenia § 36 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 142 Občianskeho súdneho poriadku ústavný súd rozhodol, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. októbra 2005